

Regio Deal Achterhoek 2019-2022

Voor brede welvaart in een
toekomstbestendige regio

Governance

Smart

Living

Inhoud

Regio Deal Achterhoek 2019-2022	3
Wat is de Regio Deal Achterhoek?	3
De Regio Deal Achterhoek in het kort	4
Wat is de Regio Deal Achterhoek?	4
Wat willen we bereiken met de Regio Deal Achterhoek?	5
Smart Economy	5
Economie en arbeidsmarkt	5
Mobiliteit	6
Circulaire economie	7
Smart Living	8
Wonen en vastgoed	8
Vitaal buitengebied	9
Smart Governance	10
Werken we goed samen	10
Grensoverschrijdend goed bezig	10
Wat is de stand van de regio	11

Regio Deal Achterhoek 2019-2022

Wat is de Regio Deal Achterhoek?

De Regio Deal Achterhoek 2019-2022 is een overeenkomst tussen het Rijk (zes ministeries)¹ en de Achterhoek (provincie Gelderland en de Achterhoek Board). Zij willen met een samenhangende aanpak de brede welvaart van inwoners en bedrijven in de Achterhoek vergroten.

Hoe gaat het in zijn werk?

Er komen projecten die de economie stimuleren en die bijdragen aan duurzaamheid (energieneutraal, circulair). Ook komt er ondersteuning voor projecten die een goed en gezond woon- en leefklimaat bevorderen en die de bereikbaarheid van en binnen de regio verbeteren. Tenslotte wordt de bestuurlijke samenwerking in de Achterhoek gestimuleerd. Zo bouwen we samen aan een toekomstbestendige regio. De Regio Deal Achterhoek is een vierjarig investeringsprogramma (2019–2022) van minimaal € 40 miljoen en draagt bij aan diverse opgaven uit het Regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” van het kabinet Rutte III en aan nationale beleidsdoelstellingen.

Wat moet er gebeuren en waarom?

De Achterhoek staat er goed voor: het is een economisch krachtige en innovatieve regio met veel gespecialiseerde maakbedrijven en een grote, groeiende sector zorg en welzijn. Maar dat blijft niet

vanzelf zo. Om het regionale werk-, leer-, woon- en leefklimaat op een goed peil te houden, moet de regio stevig aan de bak. Er gebeurt van alles: de samenstelling van de bevolking verandert sterk en dit proces gaat steeds sneller. Ook digitalisering en technologische veranderingen gaan in een strak tempo door.

Achterhoek Visie 2030

Ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden hebben daarom de Achterhoek Visie 2030, “Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit” opgesteld. De Achterhoek Raad heeft de visie vastgesteld in april 2019. De visie is het kompas waarop de Achterhoek vaart om een economisch sterke, sociale en duurzame toekomst mogelijk te maken voor alle inwoners. De visie is daarmee ook de basis voor de Regio Deal.

Veel partijen doen mee

In de Regio Deal werken Rijk en Achterhoek samen aan de grote opgaven die in de regio spelen. Iedereen doet mee: van vakdepartementen, decentrale overheden en het bedrijfsleven tot kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het kabinet stelt middelen beschikbaar; het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit reserveert maximaal € 20 miljoen. De Achterhoek zorgt voor cofinanciering van minimaal een even groot bedrag. Behalve om geld

gaat het bij Regio Deals ook om stevige en continue inzet van alle betrokkenen, kennisdelen, het opstarten van ‘gesmeerd’ lopende nieuwe samenwerkingsvormen en om niet-financiële ondersteuning.

Rol van het Rijk

Inzet van het Rijk is nodig omdat de opgaven om zeer forse investeringen vragen. Belangrijke maatschappelijke thema's als arbeidsparticipatie, de disbalans tussen arbeidsmarkt en onderwijs, de bereikbaarheid van en binnen de regio, de disbalans op de woningmarkt, en de noodzaak om te schakelen naar circulaire economie en energietransitie vereisen langdurige inspanning van en partnerschap tussen Rijk en regio. De Regio Deal Achterhoek bekrachtigt deze samenwerking!

¹ De ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur & Waterstaat, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Justitie en Veiligheid.

De Regio Deal Achterhoek in het kort

Drie pijlers

In de Regio Deal Achterhoek is het toekomstbestendig maken van economie, leefomgeving en bestuur vertaald naar drie pijlers: smart economy, smart living en smart governance. Hiertussen zijn sterke raakvlakken.

Smart economy

De economie een stap verder brengen door 'slim innoveren', onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar laten aansluiten door 'slim werken, werven en leren' en stimuleren van circulair ondernemen (ook kringlooplandbouw). Daarnaast de (fijnmazige) bereikbaarheid van voorzieningen en bedrijven verbeteren.

Smart living

Vraag en aanbod op de woningmarkt meer in balans brengen, toekomstbestendig maken van het vastgoed en de voorzieningen (ook kernwinkelgebieden) en zorg voor het buitengebied: herbestemming of sloop van vrijkomende agrarische bebouwing en

bestrijden van de ondermijnende criminaliteit.

Smart governance

Verder ontwikkelen van de nieuwe samenwerkingsstructuur voor een efficiënte sturing van de regio.

In beeld brengen en volgen (monitoring) van de governance, grensoverschrijdende samenwerking stimuleren en de regionale ontwikkelingen in beeld brengen.

Hoe kan ik meedoen met de Regio Deal?

Van projectidee tot besluit

Iedereen kan een projectidee voorleggen aan [een van de zes Thematafels](#). De tafel kijkt of het projectidee inhoudelijk past in de Visie 2030/ Regio Deal. Zo ja, dan kan het project verder worden uitgewerkt. De Thematafel kan de projectaanvrager ondersteunen om tot een volwaardig projectvoorstel, inclusief financieringsvoorstel te komen. Ook andere Thematafels kunnen betrokken worden; integraal en in samenhang werken is het sleutelwoord.

Onafhankelijke toets

Provincie Gelderland en 8RHK Ambassadeurs toetsen of een project in aanmerking komt voor een bijdrage vanuit de Regio Deal. Criteria hiervoor zijn: meervoudige opgave, draagvlak, cofinanciering, regionale impact, doelmatigheid, doeltreffendheid, resultaten inwonerspanel Achterhoek Spreekt en eventuele meekoppelkansen met andere Rijksprogramma's. De Thematafel beoordeelt het projectvoorstel uiteindelijk op inhoud, volledigheid en financiële onderbouwing en geeft vervolgens een advies aan de Achterhoek Board.

Besluit

De Achterhoek Board besluit op zijn beurt of het project akkoord is voor financiering. Het algemeen bestuur van Regio Achterhoek besluit formeel en neemt in principe het besluit van de Achterhoek Board over. Hierna zorgt 8RHK Ambassadeurs voor de administratieve afhandeling van de projectaanvraag en stelt een bijdrage vast.

Meer lezen

[Toelichting projectaanvraag](#) 8RHK ambassadeurs
[Aanvraagformulier](#)

Wat willen we bereiken?

Smart economy

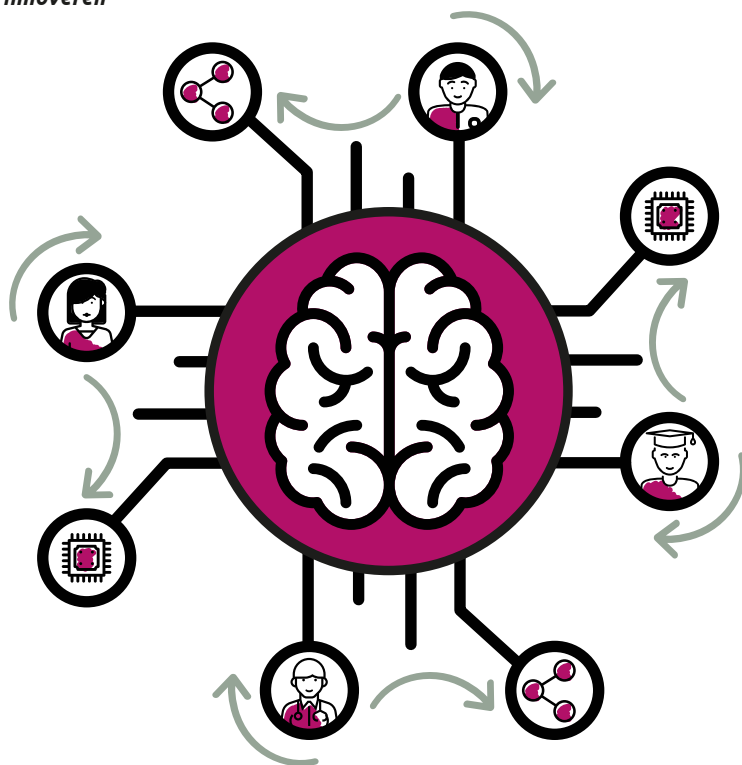
- Slim innoveren
- Slim werken, werven en leren
- Slim vervoer (fijnmazige bereikbaarheid)
- Circulair ondernemen en kringlooplandbouw

Economie en arbeidsmarkt slim innoveren, werken, werven en leren

Wat is de opgave?

De krapte op de arbeidsmarkt is een uitdaging voor de Achterhoek. Tot 2030 zijn minimaal 27.000 nieuwe medewerkers nodig om de economie gezond te houden. Ook de arbeidsproductiviteit moet omhoog.

Slim innoveren

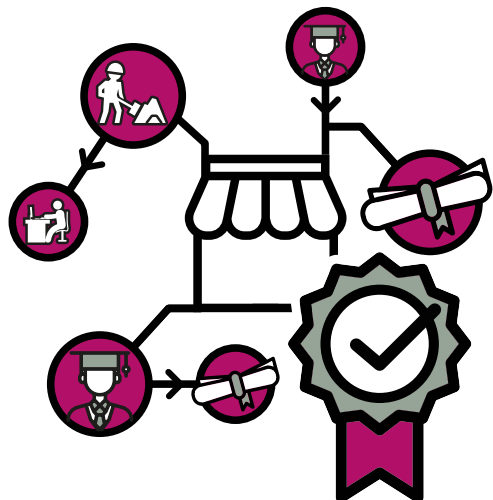

Wat is de aanpak?

Slim innoveren:

- opzetten van een open innovatiesysteem, uitbreiding van het aantal kennis- en businessclusters en meer kansen en zichtbaarheid voor start-ups en scale-ups;
- de maakindustrie en agrosector gaan actief bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken in de Achterhoek door samen te werken met de zorg, de bouw en de creatieve branche;
- door te investeren in 'maatschappelijke' innovaties met bijvoorbeeld projecten die 'slim, schoon en sociaal' zijn, groeit de werkgelegenheid en gaat de arbeidsproductiviteit omhoog.

Slim werken, werven en leren

Slim werken, werven en leren:

- het arbeidsklimaat gezond houden door (jong) talent aan te trekken;
- ontwikkeltrajecten voor nieuwe en bestaande arbeidskrachten opzetten en hybride onderwijs aanbieden;
- hogere arbeidsparticipatie en lager ziekteverzuim door een gezondere beroepsbevolking.

Mobiliteit slim vervoer

Wat is de opgave?

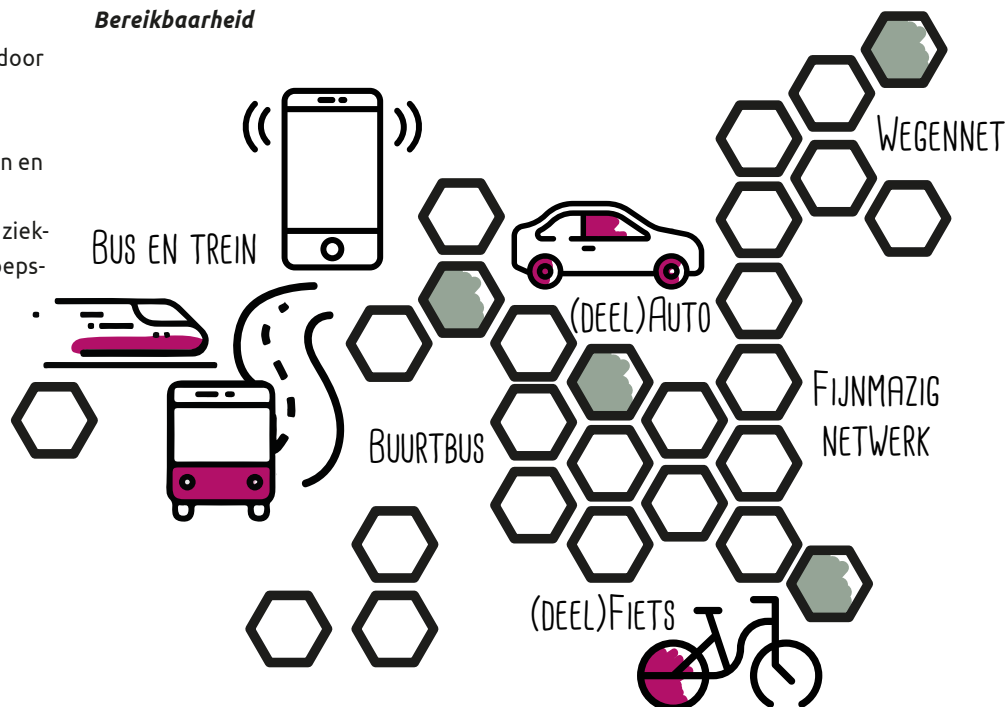
De bereikbaarheid van Achterhoekse bedrijven en voorzieningen is (zeker voor niet-automobilisten) hard aan verbetering toe, onder andere om nieuwe arbeidskrachten aan te trekken.

Wat is de aanpak?

Het structureel verbeteren van de fijnmazige bereikbaarheid gebeurt met mobiliteitsprojecten, ondersteunen van bestaande en aanjagen van nieuwe, slimme vervoersoplossingen (MaaS: Mobility as a Service). In 2022 moet iedere inwoner of bezoeker

een reis kunnen boeken en plannen via één digitaal loket naar en van iedere locatie in de Achterhoek. Er komt hiervoor een pilotproject dat kan uitgroeien naar de hele regio. Duurzaamheid en digitalisering staan daarbij voorop. Samenwerking met de Duitse grensregio is mogelijk.

Bereikbaarheid

Circulaire economie circulair ondernemen en kringlooplandbouw

Wat is de opgave?

Achterhoekse bedrijven, inclusief de agrosector moeten duurzamer en schoner produceren om te voldoen aan nationale beleidsdoelstellingen.

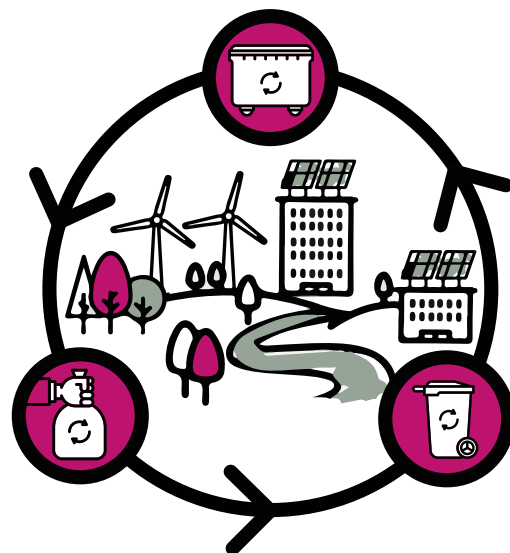
Wat is de aanpak?

- bedrijvenparken stimuleren om efficiënt werkende en zelfvoorzienende ecosystemen te worden;
- maatschappelijke instellingen en decentrale overheden voeren samen met het bedrijfsleven pilots uit om één of

meerdere bedrijfsprocessen circulair te maken;

- de Achterhoek wordt nationale koploper in kringlooplandbouw; agrarische bedrijven werken natuurinclusief, circulair en klimaatvriendelijk, met nieuwe verdienmodellen en meer transparantie in de productie(keten);
- de agrarische sector zet hybride onderwijsvormen op en een actief lerend boeren netwerk met vraaggestuurde innovaties, zoekt samenwerking met smart industry en ontwikkelt een nationale innovatie-hotspot.

Circulair ondernemen

**Bestaande woningen:
verduurzamen
en levensloop-
bestendig
maken**

Programma Smart Living

- Bestaande woningen: verduurzamen en levensloopbestendig maken
- Nieuwe woningen? Alleen passende!
- Leegstaande gebouwen: totaal vernieuwen of slopen
- Strak plan voor het buitengebied

Wonen en vastgoed

Wat is de opgave?

Vraag en aanbod op de Achterhoekse woningmarkt zijn niet goed in balans. Daarnaast vraagt leegstand van woningen, winkels, maatschappelijk vastgoed en agrarische gebouwen om een overkoepelende aanpak. Zorg voor veiligheid en tegengaan van criminaliteit horen daarbij.

Dit draagt bij aan een positief imago en meer investeringsbereidheid.

Wat is de aanpak?

Bestaande woningen: verduurzamen en levensloopbestendig maken

- investeren in bestaande (huur)woningen voorrang geven boven nieuwbouw vanwege lagere kosten en hergebruik van materiaal;
- particuliere woningbezitters stimuleren om hun woning levensloopbestendig te maken en te verduurzamen, zodat hun bezit waarde behoudt. Voorlichting op maat en advies binnen handbereik aanbieden;
- ontwikkelen van 'slimme' innovaties en nieuwe financieringsvormen voor woningverbetering.

Nieuwe woningen? Alleen passende!

- regionale kwaliteitscriteria voor nieuwbouwplannen vaststellen: aantoonbaar maken van de woningbehoefte;
- betere afstemming op demografische en economische ontwikkelingen;
- een aanjaagteam 'Pilots passende nieuwe woningen': vernieuwende woonconcepten voor onder meer de grote groep mensen op zoek naar tijdelijke woonruimte.

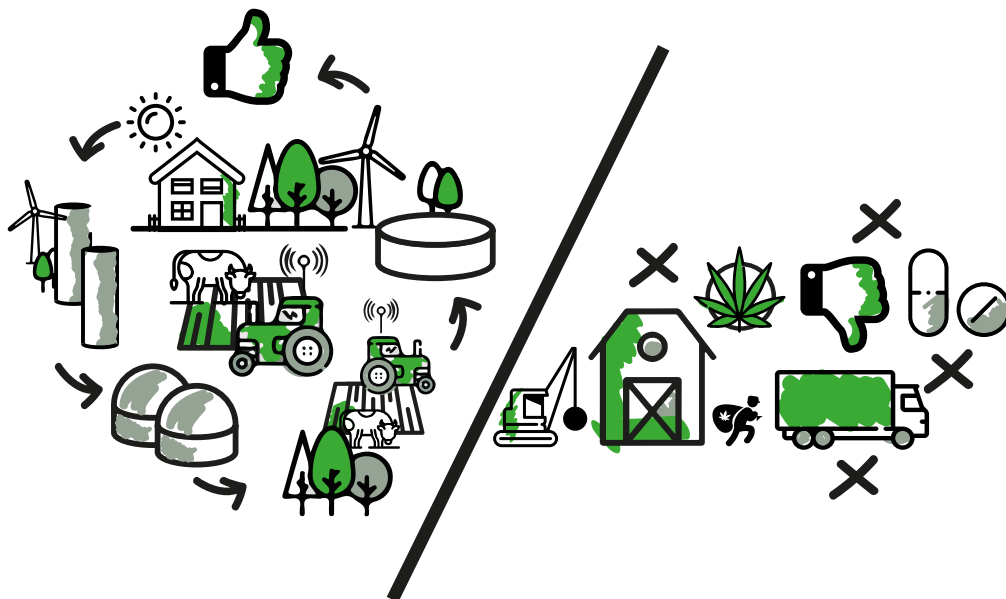

Leegstaande gebouwen:

totaal vernieuwen of slopen

- een 'taskforce Leegstand' zorgt voor een stevige versnelling en een regionale leegstandsmonitor en brengt in beeld wat er moet gebeuren;
- een regionaal afwegingskader om te kunnen kiezen welk vastgoed voor transformatie in aanmerking komt;
- een regionale strategie voor de aanpak van leegstand (slopen of slim transformeren);
- aanvullende (financiële) instrumenten voor het financieren van transformatie of sloop van gebouwen;
- publieke en private partijen leren met 'gebiedsgerichte opgaven' om beter te anticiperen en samen te werken bij transformatieprocessen.

Strak plan voor het buitengebied

Leegstaande gebouwen: totaal vernieuwen of slopen

Vitaal buitengebied

Wat is de opgave?

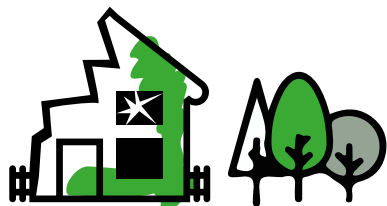
Er dreigt verpaupering van het buitengebied en verrommeling van het landschap door leegstaande boerderijen, schuren en stallen. Hoe blijft de Achterhoekse landelijke omgeving vitaal en leefbaar?

Wat is de aanpak?

Strak plan voor het buitengebied

- de ontwikkeling van het buitengebied staat in het teken van gezond en veilig wonen: lege stallen krijgen een herbestemming of worden opgeruimd en asbestdaken worden gesaneerd;

- er komen nieuwe economische activiteiten. Ondermijning heeft geen voedingsbodemeer;
- circulaire landbouw verbindt de agrarische sector sterker met de omgeving en zorgt voor meer biodiversiteit en behoud van natuur en landschap.

Programma Smart Governance

- Werken we goed samen?
- Grensoverschrijdend goed bezig
- Wat is de stand van de Achterhoek?

Werken we goed samen?

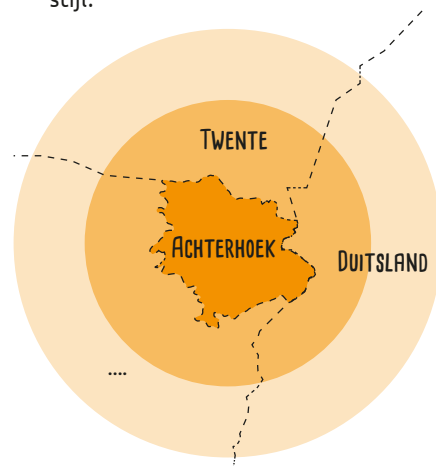
Wat is de opgave?

De partijen in de Achterhoek zijn samen verantwoordelijk voor uitvoering van de Regio Deal. Om alle ambities waar te maken, is het nodig de interne samenwerking goed vorm te geven.

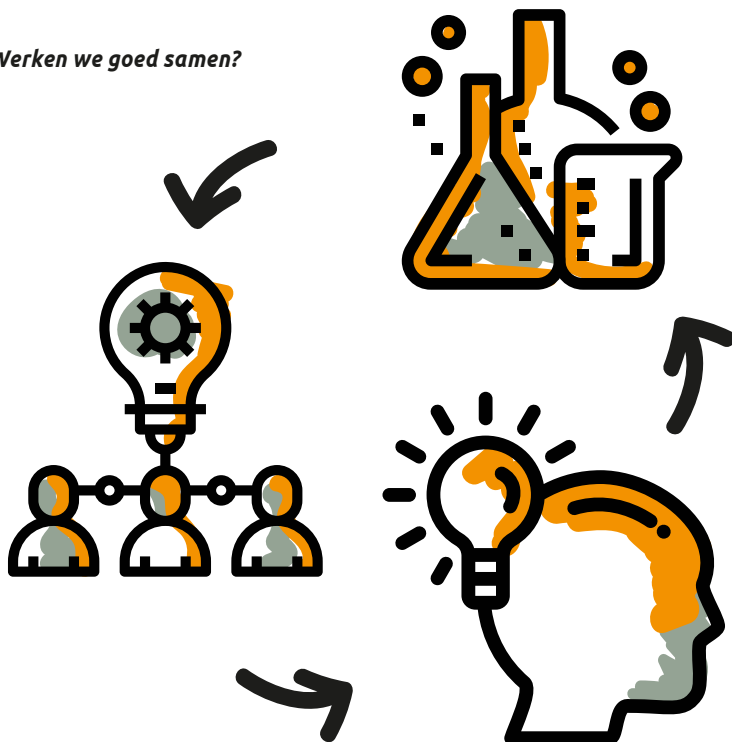
Wat is de aanpak?

- Voor monitoring van de samenwerking sluit de Achterhoek aan bij het traject Regio Deal Lab Governance van het ministerie van BZK;
- Het opzetten van een nieuw sturingsmodel voor kringlooplandbouw als krachtige impuls voor de transitie naar natuurinclusieve kringlooplandbouw en versterking van de positie van de regio als koploper;
- De Achterhoek sluit aan bij het Nationaal Preventieakkoord van het ministerie van VWS.

Doel is een betere gezondheid van Nederlanders door de aanpak van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Het Achterhoeks preventieakkoord is gericht op een gezonde leefstijl.

Werken we goed samen?

Grensoverschrijdend goed bezig

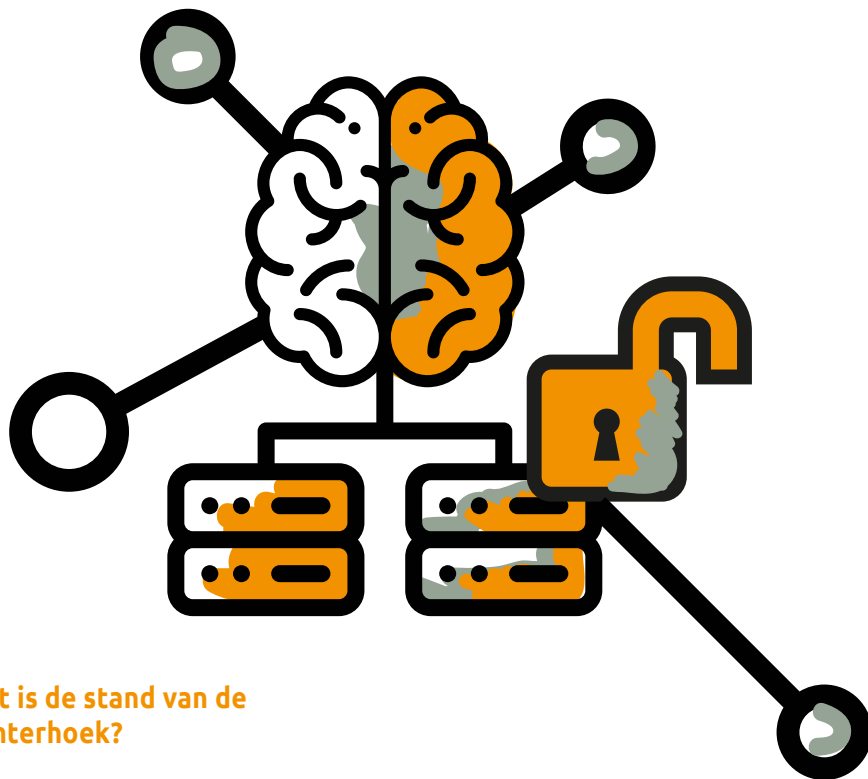
Wat is de opgave?

Intensiveren van de samenwerking met de Duitse buurregio's en een betere aansluiting van grensoverschrijdende projecten in beide landen.

Wat is de aanpak?

De Achterhoek en de (Duitse) partners gaan samen aan de slag met een werkprogramma rond arbeid, onderwijs, economie en mobiliteit. Het netwerk van Grenzhoppers wordt hierbij ingezet.

Open source datanetwerk

Wat is de stand van de Achterhoek?

Wat is de opgave?

De Achterhoek heeft behoefte aan een goede monitor om de stand van de regio (de brede welvaart) helder in beeld te brengen. Veel data zijn al beschikbaar, maar worden niet goed ontsloten of geduid. Met een 'open source' datanetwerk kan slimmer en sneller worden ingespeeld op ontwikkelingen.

Wat is de aanpak?

- een Achterhoek monitor opzetten;
- het inwonerspanel "Achterhoek spreekt" blijvend raadplegen.

Colofon

Uitgave van 8RHK ambassadeurs, juli 2018.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

www.8rhk.nl

Meer informatie bij Léon van Horen, projectleider Regio Deal Achterhoek
l.vanhoren@8rhkambassadeurs
 +316 83066500

